

Haagse Stads Partij

ALLES
voor de stad

Join.

Wat onderscheidt de Haagse Stadspartij van andere partijen?

De Haagse Stadspartij is al 24 jaar actief in de raad en is de oudste links-lokale partij van Nederland! Wij vinden dat het perspectief van bewoners altijd het uitgangspunt moet zijn bij het besturen van de stad. We werken van onderop, en trekken samen met bewoners en sociale bewegingen ten strijde tegen de heersende macht. **We staan met één been in de raad en met twee benen in de stad.** We streven naar een sociale en duurzame stad waar plek is voor iedereen, en komen op voor gemarginaliseerde groepen in de samenleving. We willen een eerlijk bestuur dat werkt vanuit de belangen van de stad en haar bewoners en niet vanuit eigenbelang, partijbelang, of het belang van bedrijven. De Haagse Stadspartij staat voor een rechtvaardige stad waar geen plek is voor racisme en discriminatie.

Inhoudsopgave

<u>Introductie</u>	4
<u>Zorg & Welzijn</u>	6
<u>Inclusie, emancipatie &</u>	
<u>Racismebestrijding</u>	10
<u>Onderwijs</u>	12
<u>Wonen, Bouwen & Ruimtelijke ordening</u>	14
<u>Klimaat</u>	18
<u>Economie, Werk en Sociale Zaken</u>	20
<u>Cultuur, Sport & Recreatie</u>	24
<u>Mobiliteit, Leefbaarheid,</u>	
<u>Dierenwelzijn & Openbare ruimte</u>	28
<u>Bestuur, Participatie & Veiligheid</u>	32

Klimaatcrisis

De ligging aan zee maakt Den Haag extra kwetsbaar voor de gevolgen van klimaatverandering. De stikstofuitstoot moet omlaag om ons strand en duinlandschap (Natura2000-gebieden) te beschermen. De opwarming van de aarde is zowel landelijk als wereldwijd een zeer groot probleem. Den Haag wil daarom in 2030 klimaatneutraal zijn – maar hier is durf en een lange adem voor nodig. Er moet namelijk nog veel gebeuren om dit doel te bereiken: er moet meer geld geïnvesteerd worden, er moet meer en beter samengewerkt worden met de bewoners, én er moet voorkomen worden dat de tweedeling binnen de stad groter wordt. De goedkoopste woningen zijn nu namelijk het slechtst geïsoleerd en hebben daardoor de hoogste stookkosten. Daarom geven wij prioriteit aan het isoleren van (sociale) huurwoningen in kwetsbare wijken om de groeiende energiearmoede (wanneer je meer dan 10% van het besteedbaar inkomen kwijt bent aan je energierekening) tegen te gaan. Ook effecten van klimaatverandering – zoals hitte-eilanden en wateroverlast – komen te veel terecht in het arme deel van de stad. De komende periode moet er flink worden ingezet op het vergroenen en verduurzamen van de armere wijken in samenwerking met de bewoners.

Wooncrisis

Wonen is een grondrecht, maar toch is er een ongekende wooncrisis: er is een schrijnend tekort aan sociale en betaalbare woningen, de wachtlijsten en dakloosheid groeien, en een groot deel van de bevolking is steeds meer geld kwijt aan huur of aankoop van een woning. Deze landelijke wooncrisis is ook in Den Haag sterk voelbaar. Des te onbegrijpelijker is het dat in Den Haag veel sociale woningen gesloopt dreigen te worden in o.a. Zuidwest en de Heesterbuurt, en er nog steeds te weinig werk wordt gemaakt om sociale woningen ook in de duurdere wijken te bouwen. Niet alleen landelijk, maar ook lokaal moet het bestuur de regie nemen om de woningmarkt te beteugelen. De komende periode gaan we veel meer sociale woningen bouwen, deze beter verspreiden over de stad en voeren we meer maatregelen in om de macht van projectontwikkelaars en huisjesmelkers verder aan banden te leggen. Huizen zijn voor mensen, niet voor winst!

Ongelijkheid

Den Haag is een internationale stad én een superdiverse stad met veel personen van kleur die Den Haag hebben gemaakt tot wat het nu is. Maar Den Haag is ook de meest gesegregeerde stad van Nederland. De kansenongelijkheid en tweedeling zie je terug op allerlei gebieden en in allerlei vormen: in het onderwijs, bij gezondheidsachterstanden, bij woonarmoede, vervoersarmoede, energiearmoede, en bij leefbaarheidsproblemen die geconcentreerd zijn in de armste delen van de stad. De coronacrisis heeft bestaande kloven vergroot. Ook het gemeentebestuur draagt hieraan bij. Zo is de afvalproblematiek de afgelopen periode - ondanks de aandacht hiervoor vanuit de raad - nog steeds niet opgelost. Daarnaast heeft de coronacrisis blootgelegd hoe het huidige Haagse economische beleid - gericht op internationale kenniseconomie en toerisme - niet duurzaam is en geen garantie biedt op werk en een vaste baan. Wij willen de komende periode ongelijkheid op alle terreinen consequent en integraal aanpakken. Wij willen Hagenezen de kansen geven om hun eigen leven vorm te geven.

Nieuw perspectief

De coronacrisis laat, net als de klimaatcrisis en de wooncrisis, zien dat het huidige neoliberale systeem vastloopt en de maatschappelijke ongelijkheid zal groeien als er geen radicaal andere keuzes worden gemaakt. De pandemie heeft ons ook laten zien dat we wel degelijk in staat zijn om in korte tijd zaken geheel anders te organiseren. Daarom niet 'terug naar het oude normaal', maar werken aan het nieuwe normaal: een duurzame en rechtvaardige toekomst voor iedereen. Denk mondiaal, doe lokaal, en stem Haagse Stadspartij!

EEN GEZONDE STAD (zorg & welzijn)

ZORG

De gemeente moet de regie nemen over de zorg. Er is een wildgroei aan zorgaanbieders, waardoor er te veel geld verloren gaat aan bijzaken en de focus niet meer ligt op expertise. Op dit moment leidt marktwerking binnen de zorgverlening –waar het budget van de gemeente de bepalende factor is in plaats van de zorgbehoefte van de burger– tot verhoging van de kosten. Wij willen een centrale, vraaggerichte zorgverlening met ruimte voor maatwerk.

- Er komt een wijkgerichte zorgverlening met weinig bureaucratie zodat er ingezet kan worden op kwaliteit en laagdrempeligheid.
- Een te groot deel van het budget voor zorg gaat niet naar de zorg zelf, maar naar het beheren en coördineren van de zorgverlening. Door overbodige managementlagen te verwijderen kan er meer worden geïnvesteerd in de zorg zelf.
- De taken van de bestaande cliëntondersteuner worden uitgebreid: iedereen met een zorgvraag krijgt een cliëntondersteuner die mensen bijstaat vanaf het moment van aanmelding tot aan het moment dat de zorg niet meer nodig is.

Corona

- De gemeente moet nieuwe (internationale) bewoners in Den Haag goed en gelijkwaardig informeren over vaccineren en testen.
- Inwoners die momenteel gedurende de pandemie een geïsoleerd leven leiden omdat zij door hun gezondheidsklachten extra voorzichtig moeten zijn om het coronavirus niet op te lopen, moeten extra hulp krijgen vanuit de gemeente Den Haag via de WMO.
- Testlocaties en priklocaties moeten zo goed mogelijk bereikbaar zijn.

ONGELIJKHEID IN GEZONDHEID

De ongelijkheid in de zorg moet worden aangepakt. Het mag niet zo zijn dat er per wijk een verschil in de kwaliteit van leven of gezondheidszorg is. Echter is dat nu helaas wel de realiteit. Er moet dus meer en gelijkwaardiger in de zorg geïnvesteerd worden. Het gaat hier om een groter budget voor de zorg, maar ook om meer tijd en meer maatwerk.

- De wijken met de meeste gezondheidsachterstanden krijgen extra aandacht in het beleid.
- Racisme en discriminatie in de zorg worden actief bestreden. Er moeten meer trainingen binnen de zorg op inclusie en bejegening komen en de gemeente gaat alleen in zee met zorgaanbieders die dit naleven.
- Er moet een goede klachtenprocedure komen voor discriminatie en racisme in de zorg. Dit zal gebeuren in samenwerking met bureau “Den Haag Meldt” of met andere instanties die hier een belangrijke rol in spelen.
- Menstruatieproducten moeten voor mensen die hier zelf geen financiële ruimte voor hebben altijd gratis verkrijgbaar zijn. Er moeten ophaalpunten voor gratis menstruatieproducten komen bij apotheken, bibliotheken, buurthuizen en stadsdeelkantoren.

- Zorgaanvragen moeten in principe ‘face to face’ plaatsvinden. Als mensen hier geen behoefte aan hebben kunnen zij dit aangeven en de aanvraag online regelen. Dit is een drempelverlagende regel die ervoor zorgt dat iedereen gemakkelijk zelf zijn aanvragen kan regelen.
- Er moet een Haagse tolkentelefoon komen voor de zorg. De gemeente moet budget creëren voor tolken om zo de druk op zorgverleners te verminderen.
- Onafhankelijke cliëntondersteuning (spreekuren bij zelforganisaties e.d.) wordt door de gemeente gesubsidieerd.
- Ongedocumenteerden hebben net zoals iedereen recht op zorg: de gemeente investeert in betere toegankelijkheid van de zorg voor deze doelgroep.
- Ook ongedocumenteerden moeten een Ooievaarspas kunnen krijgen.
- De eigen bijdrage voor de WMO-voorzieningen moet naar draagkracht (inkomensafhankelijk) worden toegekend.
- Eigen verantwoordelijkheid en zelfredzaamheid worden als uitsluitingsgrond bij het toekennen van WMO-aanvragen losgelaten.

GGZ & JEUGDHULP

De aanpak van lange wachtlijsten bij de GGZ en jeugdhulp is prioriteit nummer één. Hulp bij psychische klachten blijft al te lang uit en geestelijke gezondheidszorg wordt wegbezuinigd. De situatie is onacceptabel geworden. De gemeente moet nu écht bijspringen en een oplossing bieden. Hiernaast moet er hard bij het rijk gelobbyd worden voor extra financiële middelen en een structurele oplossing voor o.a. het tekort aan mensen die in de jeugdzorg werken. De gemeente moet de regie pakken bij de GGZ en Jeugdhulp zodat de toetsing en sturing niet verspreid is over verschillende partijen. Daarmee kan er sneller en beter worden gewerkt.

- Om het tekort aan hulpverleners te verminderen en de lange wachtlijsten tegen te gaan, moet de gemeente een taskforce aanstellen voor de GGZ en jeugdzorg. Deze taskforce krijgt als taak om mensen te motiveren om in de GGZ en jeugdzorg te werken en om een einde te maken aan de marktwerking binnen de jeugdzorg.
- Er moet meer aandacht komen voor laagdrempelige opvoedondersteuning. Informatie over hulpverlening kan worden verspreid in wachtruimtes van huisartsen, apotheken, buurthuizen en stadsdeelkantoren.
- Er moet een einde komen aan de [drangtrajecten](#) bij de jeugdbescherming. Ouders kunnen niet in beroep bij een drangtraject omdat deze maatregel geen juridische basis heeft waardoor rechtsbescherming ontbreekt.
- We willen meer expertise in jeugdhulpverlening voor gezinnen met meerdere problemen tegelijk, door meer te investeren in de aanpak van de problematiek waar deze gezinnen mee kampen.

WELZIJN

Welzijn heeft een belangrijke functie in onze maatschappij. In een grote stad als Den Haag is toegankelijk en vraaggericht welzijnswerk van groot belang. Toch wordt er te veel ingeleverd op het welzijnswerk.

- Buurthuis 'De Mussen' moet gered worden van faillissement.
- Welzijnsinstellingen moeten vraaggericht werken.
- Er moet meer aandacht komen voor laaggeletterdheid, digitale vaardigheid, en het bestrijden van eenzaamheid.
- Ook voor ouders moeten er meer specifieke programma's opgezet worden.
- Vrouwenemancipatie moet zo veel mogelijk gestimuleerd worden. Dit kan door initiatieven vanuit vrouwen beter te ondersteunen en begeleiden. Ook komt er een expertisecentrum feminisme.
- Onnodige managementfuncties worden geschrapt zodat er meer tijd en geld is voor het welzijn zelf.

**Vier de diverse stad!
Klaar met discriminatie!**

Inclusie, emancipatie en racismebestrijding

Diversiteit is een verrijking voor onze stad en maakt al eeuwen deel uit van de identiteit van Den Haag. Nederland staat bekend als een tolerant land. Echter blijkt dit beeld in de praktijk vaak nog zwaar tegen te vallen. We zien nog te vaak hoe islamofobie, antisemitisme, afrofobie, xenofobie, seksisme, queerfobie en validisme ([discriminatie van mensen met een beperking](#)) zich manifesteren in de vorm van vooroordelen, uitingen van haat, en discriminatie. Den Haag is een gesegregeerde stad met een significante sociaaleconomische kloof. Deze overlapt ook nog eens vaak met een culturele kloof. Hierom moeten wij meer moeite doen om mensen met elkaar te verbinden en iedereen zich thuis te laten voelen. Om dit waar te kunnen maken moeten wij hard optreden tegen elke vorm van discriminatie en racisme.

- Er komt een overstijgende coördinator op het gebied van racisme en discriminatie. Deze coördinator heeft als taak om op alle beleidsterreinen discriminatie en racisme aan te pakken. Hierdoor kunnen er binnen een vrij korte tijd structurele en tastbare veranderingen plaatsvinden. De coördinerende taak willen wij onderbrengen bij de burgemeester. Als eerste burger van de stad en hoeder van orde, past dit bij het profiel van een burgemeester.
- Er moet niet meer gesproken worden over 'integratie' maar over 'samenleven.' Hagenaren met verschillende culturele en etnische achtergronden dragen elke dag weer bij aan de constante ontwikkeling van de Haagse identiteit.
- Er komen nog steeds heel veel signalen binnen over etnisch profileren en discriminatie door de politie. Dit kan en mag niet in een stad waar meer dan de helft van de bewoners een niet-westerse achtergrond heeft. (Zie het hoofdstuk 'Veiligheid' voor concrete actiepunten.)
- Er wordt een Haags anti-discriminatiekeurmerk ingevoerd dat zal bijdragen aan het stimuleren en toetsen van inclusie in de stad. Het kan toegepast worden op stage-aanbieders, werkgevers, woningcorporaties, private verhuurders, enzovoort. Ook zal het een keurmerk worden voor publieke en private organisaties die gebruik maken van datasets en algoritmen. Deze moeten getoetst worden op diversiteit, inclusiviteit en sociale rechtvaardigheid. Het keurmerk wordt opgezet en uitgevoerd in samenwerking en samenspraak met Zwarte gemeenschappen, gemeenschappen van kleur, en de LHBT+ gemeenschap. (Zie ook het [Zwart Manifest](#).)
- Aanstootgevende, racistische, en/of discriminerende karikaturen, zoals Zwarte Piet, worden op geen enkele manier ondersteund door de gemeente.
- Standbeelden, straatnamen en andere verheerlijking van personen die misdaden hebben begaan tijdens ons koloniale en slavernijverleden worden verwijderd uit het straatbeeld (zie: [Zwart Manifest](#)).

- Er moet in de Haagse uitgaanscultuur meer ingezet worden op "safer clubbing". Safer clubbing houdt in dat er ingezet wordt op Queer- en vrouwvriendelijke uitgaansgelegenheden. Dit kan bijvoorbeeld inhouden dat kroegen en clubs van tevoren al laten weten dat je bij hun barmedewerkers terecht kan voor hulp en dat (seksuele) intimidatie niet wordt getolereerd. Om dit te realiseren moeten verschillende organisaties samenwerken, zoals de gemeente, de uitgaansgelegenheden, en zelfs taxibedrijven.
- Er is een groot tekort aan genderneutrale openbare toiletten. Wij willen genderneutrale toiletten realiseren in de publieke ruimte, te beginnen op het stadhuis en stadsdeelkantoren.
- De emancipatie van de LHBT+ gemeenschap moet ondersteund worden. Om dit zo goed mogelijk te doen moeten er met verschillende belangengroepen – zowel georganiseerd als ongeorganiseerd – structureel worden overlegd. Zo kan de gemeente waar nodig het beleid aanpassen.
- Er is nog altijd sprake van een ongelijk speelveld voor vrouwen en non-binaire personen. Daarom moet vrouwenemancipatie zo goed mogelijk vanuit de gemeente ondersteund worden. Organisaties die stapelingen van discriminatiegronden en de dynamiek die daaruit voortvloeit centraal stellen in hun benadering van vrouwen en jonge meisjes worden gesteund door de gemeente.
- De gemeente stimuleert mannen gebruik te maken van ouderschapsverlof en andere regelingen om mantelzorg te kunnen verlenen en andere zorgtaken op zich te kunnen nemen.
- Onder jongeren zijn termen zoals intersekse, non-binair, aseksueel, of panseksueel vaker bekend, maar veel volwassenen en ouderen kennen deze aspecten van identiteit nog niet. Het is van belang dat iedereen wordt meegenomen in de transitie naar een inclusieve samenleving. Hierom moet er stadsbreed ingezet worden op voorlichting over gender en seksualiteit. Dit kan onder andere met behulp van informatieve reclames via abri's, stadsdeelkantoren en flyers.
- Elke vorm van validisme (discriminatie van mensen met een beperking) moet worden ingeperkt. Hier moet ook op getoetst worden op de arbeidsmarkt, de woningmarkt, en bij de inrichting van de openbare ruimte.
- Er moeten meer toegankelijke speeltuinen komen voor kinderen met een beperking.
- De gemeente en haar instanties gebruiken inclusief taalgebruik, en bieden burgers de optie om in correspondentie met genderneutrale termen aangesproken te worden.

BETER ONDERWIJS (onderwijs)

Ieder kind moet een eerlijke en gelijke kans hebben op goed onderwijs. Helaas zijn er per wijk kwaliteitsverschillen tussen scholen, en krijgen kinderen van laagopgeleide ouders door vooroordelen vaker lagere schooladviezen (onder advisering) dan kinderen van hoogopgeleide ouders. Dit moet worden aangepakt! Verder dient onderwijs niet alleen gericht te zijn op toekomstige banen, maar ook op de persoonlijke ontwikkeling van leerlingen. Daarom moet er een grotere verscheidenheid aan educatieve programma's komen. Op deze manier komen verschillende talenten van leerlingen tot bloei. Natuurlijk moet er ook geïnvesteerd worden in betere leeromstandigheden voor studenten en voor iedereen meer stageplekken en leerwerktrajecten beschikbaar komen.

- Er moet een concrete aanpak komen om onder advisering tegen te gaan. Er komt een onafhankelijk loket waar ouders onder advisering kunnen melden en begeleiding door cliëntondersteuning kunnen krijgen. Hier moet ook onderzoek gedaan worden naar systematische onder advisering in de Haagse regio.
- Er moet een havo/vwo-school of volledige (vmbo t/m vwo) school komen in Den Haag Zuidwest. Hier maken wij geld voor vrij.
- Voor ieder kind moet de bijles en coaching die bij hen past binnen handbereik zijn. Het mag niet afhankelijk zijn van de financiële middelen van de ouders of een kind wel of geen bijles kan volgen. De gemeente moet voor dit doel samenwerken met onderwijs- en aanverwante instanties en meer budget vrijmaken.
- Ouderparticipatie op school willen we stimuleren. Dit betekent ook dat ouders met een taalachterstand of weinig kennis van het onderwijssysteem hier de benodigde voorlichting over krijgen vanuit de gemeente, eventueel met de inzet van tolken. Dit geldt ook voor andere ouders die hier behoefte aan hebben.
- Ouders met een laag opleidingsniveau of een taalachterstand moeten kunnen meegroeien en leren met hun kind. Maar ook andere mensen met een taalachterstand moeten op weg worden geholpen. De gemeente moet laaggeletterdheid op een laagdrempelige wijze aanpakken door in gesprek te gaan met bibliotheken en andere organisaties die zich inzetten voor laaggeletterden om de effectiviteit van deze programma's te verhogen.
- Er is een positieve samenhang in de kwaliteit van onderwijs en de welvarendheid van een wijk. Daarom wil de Haagse Stadspartij dat de gemeente investeert in het best mogelijke onderwijs voor de minder welvarende wijken.
- De gemeente moet speciale educatieve programma's aanbieden, bijvoorbeeld over/ met betrekking tot mensenrechten, het koloniale en slavernijverleden, Queer-geschiedenis, gender en seksualiteit, en algemene vaardigheden.
- De wachtlijsten voor het speciaal onderwijs moeten korter. Veel kinderen die behoefte hebben aan speciaal onderwijs moeten nu noodgedwongen naar het regulier onderwijs. Er moet dus vanuit de gemeente geïnvesteerd worden in capaciteitsuitbreiding.
- Leerlingenvervoer voor kinderen in het speciaal onderwijs wordt afhankelijk van de noodzaak, niet van de leeftijd.
- Klassen moeten onder schooltijd gratis met de trams en bussen van HTM kunnen reizen. Hier moet de gemeente extra geld voor inzetten.
- Er moet geïnvesteerd worden in excellente schoolhuisvesting, inclusief groene schoolpleinen en energiebewuste gebouwen. Verouderde schoolgebouwen worden niet gesloopt, maar gerenoveerd – tenzij het echt niet anders kan.

- Het onderwijs en de gemeente moeten gezamenlijk voor meer leerbaantrajecten en stageplekken voor mbo'ers, hbo'ers en wo'ers zorgen.
- De gemeente moet een sterke lobby voeren bij de regering om leerkrachten beter te betalen.
- Leraren in Den Haag moeten een Haagse lerarenbonus ontvangen.
- De gemeente ondersteunt buitenlandse studenten door relevante informatie, zoals brieven en voorlichting, in het Engels aan te bieden.
- Er moeten meer studieplekken komen in o.a. bibliotheken en stadsdeelkantoren.
- De kwaliteit van studentenwoningen moet omhoog.
- De Haagse Stadspartij pleit voor laagdrempelige plekken waar formeel en informeel leren samenkomen. In deze buurtacademies kunnen bewoners van en met elkaar leren. Vluchtelingen krijgen hier lessen Nederlands. Volwassenenonderwijs kan hier ook een plek krijgen. Bewoners kunnen hier zelf colleges verzorgen en voorlichting geven over hun buurt aan professionals die er werkzaam zijn.

Sleutelen aan de stad (wonen, bouwen en ruimtelijke ordening)

BOUWEN

De landelijke wooncrisis leidt in veel steden tot grote demonstraties tegen het landelijke en lokale woonbeleid. Meer dan 150 maatschappelijke organisaties schreven gezamenlijk een [Woonmanifest](#) als reactie op deze crisis. Ook in Den Haag is het beleid de afgelopen jaren te veel gericht geweest op onbetaalbare 'woonproducten'. Daarom wil de Haagse Stadspartij harde actie: we moeten nu terug naar volkshuisvesting! We willen een rechtvaardige stad. Dat is een stad waar iedereen terecht kan. Waar er ruim voldoende mogelijkheden zijn om te wonen en te werken. En een stad waar bewoners in een zo vroeg mogelijk stadium betrokken worden en meebeslissen over de ontwikkeling van de stad.

We bouwen voort op wat er is. Oude gebouwen slopen we niet. Dat is niet duurzaam en negeert de bijdrage van deze gebouwen aan het collectieve verhaal van de stad. Meestal zijn deze plekken geschikt als nieuwe ontmoetingsplekken, bieden ze goedkopere werkruimtes, of kunnen ze veranderd worden in bijzondere woonplekken. Op deze manier kunnen ze in nieuwe vormen voortleven in het verhaal van de stad.

- We zetten in op 90% betaalbaar wonen (alles onder de NHG-kostengrens). Niemand zit te wachten op penthouses van miljoenen euro's die jaren leegstaan.
- Minimaal 50% sociale huur in alle projecten met meer dan 10 woningen.
- Sociale woningen bouwen we ook in de rijkere wijken om segregatie tegen te gaan.
- Splitsen wordt –met strenge regels– weer toegestaan bij grote woningen, en alleen in bouwlagen.
- Ruim baan en steun voor wooninitiatieven van bewoners.
- Als de markt en de woningcorporaties dit niet kunnen oppakken, richten we in Den Haag een eigen gemeentelijk woningbedrijf op.
- We willen meer groepswonen, wooncoöperaties en andere nieuwe initiatieven, zoals de Woonvereniging Roggeveenstraat, stimuleren en ondersteunen.
- We stoppen met ruim baan geven aan ontwikkelaars. De Dienst Stedelijke Ontwikkeling (DSO) moet weer denken vanuit de belangen van de stad. We voorkomen monopolieposities van ontwikkelaars en bouwbedrijven en gaan zelf actief grondbeleid voeren.
- Er komt weer een stadsbouwmeester en een atelier dat de stedenbouwkundige plannen gaat voorbereiden. Kwaliteit gaat boven kwantiteit.
- De stad leeft, dus de gemeente werkt mee aan nieuwe initiatieven in bestaande wijken, mits deze in de desbetreffende wijken passen en de bewoners erachter staan.
- De gemeente gaat wijkbewoners steunen om zelf panden/percelen op te kopen en om te zetten in woningen of maatschappelijke functies. We beginnen hiermee in de wijken met de hoogste percentages kamerverhuur en woningsplitsingen, zoals Laak en Transvaal.
- De gemeente komt met beleid om zelfbouw en collectief particulier opdrachtgeverschap te stimuleren. Deze projecten zijn een waardevolle aanvulling op de stad en kunnen daarom op steun van de gemeente rekenen.
- Er komt een impuls voor nieuwe studentenwoningen en een verhuurdersvergunning voor alle verhuurders, zodat we bij misstanden zoals racisme of overbewoning de vergunning kunnen intrekken en de woning over kunnen nemen.
- Er komt een impuls om meer woningen te realiseren voor mensen met een beperking.
- Leegstand tolereren we niet. Het is onacceptabel dat de schaarse ruimte in de stad leeg staat. Er komt een leegstandsverordening, en we handhaven het kraakverbod niet.
- Leegstaande kantoren worden omgezet in woningen.
- Erfpacht is hét mechanisme om een deel van de waardeverhoging van de grond in de stad ten goede te laten komen aan de samenleving. Daarom schrappen we het kunnen afkopen van de erfpacht en het in bloot eigendom verkrijgen van de grond.
- We grijpen de invoering van de omgevingswet aan om burgers meer zeggenschap te geven. Een vorm van "[Right to Challenge](#)" nemen we op voor bijzondere gebouwen en plekken.

Met deze koerswijziging zorgen we voor een betere uitstroom van de daklozenopvang, verdelen we de sociale woningbouwopgave over de stad, en geven we jongeren de ruimte om op zichzelf te wonen. Zo dringen we ook de lange wachttijden terug.

VERBETEREN SITUATIE BEWONERS

Veel bewoners willen verhuizen vanwege achterstallig onderhoud, (schimmel)overlast, of problemen met de verhuurder of de wijk. Als Haagse Stadspartij staan we pal achter de huurders en bewoners die in deze omstandigheden moeten leven.

- We breiden de Haagse schimmelaanpak uit met een eigen schimmelwerkbedrijf zodat de uitvoering bij één partij komt te liggen, in plaats van bij aannemers en onderaannemers die in opdracht van de eigenaar werken.
- De gemeente gaat huurders die tegen hun verhuurders procederen actief bijstaan en ondersteunen in hun processen zodat verhuurders niet weggelaten worden met intimidatie en overtredingen.
- We zetten in op particuliere woningverbetering en verduurzaming door aanvragen te doen bij het landelijke volkshuisvestingsfonds.
- We maken volledig gebruik van de nieuwe landelijke regelgeving voor de verhuurvergunning en opkoopbescherming en gaan lobbyen voor het opnemen van moedwillige oplichting en fraude met woningen en huurrecht in het strafrecht.
- De Haagse Pandbrigade gaat weer alle meldingen van burgers in behandeling nemen en verbetert de communicatie met de melders.

STATIONS-DRIEHOEK / CENTRAL INNOVATION DISTRICT

Wij zetten ons in om vooraf of uiterlijk gelijktijdig met de woningbouw de broodnodige voorzieningen te realiseren. Ook krijgen de huidige bewoners invloed op de invulling van deze plannen. De bestaande gebouwen en karakteristieken in de wijken zijn het uitgangspunt. De sporen tussen de drie stations zijn nu grote barrières in de stad. We onderzoeken hoe deze ruimte kan worden benut voor broodnodige voorzieningen zoals sport, cultuur, recreatie, en natuur. Hoogbouw kan, maar gezien de hoge bouwkosten geven we de voorkeur aan andere modellen van verdichting. Die zijn duurzamer, leveren meer woningen op, en passen beter bij Den Haag.

ONTWIKKELING ZUIDWEST

We zetten de huidige ontwikkelingen in o.a. de Dreven, Gaarden, Venen, Zichten en Morgenstond stop. Samen met bewoners en stakeholders maken we nieuwe plannen die uitgaan van de waarde die Zuidwest nu al in zich heeft, zoals de fantastische volwassen groenstructuur en het unieke erfgoed. In de nieuwe plannen worden de huidige bewoners niet de dupe van sloop en nieuwbouw. We voegen woningen en voorzieningen toe waar de buurten behoefte aan hebben.

BINCKHORST

De Binckhorst ontwikkelt zich verder tot een uniek woon-werkgebied. Het rauwe karakter blijft gehandhaafd, terwijl de noodzakelijke voorzieningen versneld worden toegevoegd. De Haagse Stadspartij wil hier ruimte behouden voor de maakindustrie. De plannen voor de Binckhorst bevatten te weinig sociale woningbouw. Dit moet worden bijgestuurd om er een diverse stadswijk van te maken. Daarom komt er een inhaalslag voor sociale woningbouw.

Dak- en thuislozen

Dakloosheid is in de eerste plaats een huisvestingsprobleem. We zorgen ervoor dat dak- en thuislozen zo snel mogelijk een dak boven hun hoofd hebben. We geloven in "[Housing First](#)." Bij deze manier van werken krijgt een dakloze eerst een huis, om vervolgens aan de problemen te werken — in plaats van een behandeling als voorwaarde voor een huis, zoals nu vaak gebruikelijk is. Ook krijgt iedereen toegang tot een postadres. Er moet permanente dag- en nachtopvang komen waar iedereen terecht kan, zonder wachtlijsten. Daarnaast krijgen dakloze jongeren betere begeleiding. Tot slot moet de hulp aan daklozen humaan en met mededogen worden opgezet, en willen we beleid dat de stigmatisering van dakloosheid bestrijdt. In het beleid is er extra aandacht voor de zorg van vrouwen en LHBT+ daklozen, aangezien zij veel vaker te maken hebben met seksuele uitbuiting dan cisgender heteroseksuele mannen.

Nieuwkomers

Van oudsher hebben steden een aantrekkingskracht op mensen. Ook onze stad kent op dit moment groepen nieuwkomers zoals arbeidsmigranten, buitenlandse studenten, statushouders, enzovoort. Deze mensen hebben recht op een betaalbare, veilige, en zekere woonruimte. Dit stimuleren we op twee manieren: ten eerste komen er meer projecten waarin deze zekerheden vooraf geborgd zijn. Ten tweede wordt de handhaving van excessen verbeterd door taalbarrières te slechten en meldingsbereidheid te vergroten door het melden te belonen i.p.v. te bestraffen. Tot slot kunnen deze groepen daarnaast ook een bijdrage leveren aan het leven in de stad. Hiervoor is culturele ruimte nodig.

Meer voorzieningen

Er is momenteel een tekort aan maatschappelijke voorzieningen in de stad. Ook ontbreekt het Den Haag aan voldoende groene leefruimte. Daarom investeren we de komende periode in de realisatie van nieuwe sportvoorzieningen en meer groen, met name in de wijken waar nu tekorten zijn. Daarbij horen ook passende onderhoudsbudgetten om de kwaliteit langere tijd te behouden.

**Een eerlijke en duurzame
groene stad zonder
energiearmoede**

KLIMAAT

Wereldproblemen werken door op lokaal niveau en moeten dus ook op lokaal niveau worden aangepakt. Dat geldt voor de klimaatcrisis, de uitputting van de aarde, en de schrikbarende afname van biodiversiteit, maar ook voor minder leefbare wijken door te weinig groen of voor energielasten die met lage inkomens niet meer zijn op te brengen. We kunnen dit alleen aanpakken als we samen (bewoners, gemeentebestuur, instellingen en bedrijven) oplossingen bedenken en hier de schouders onder te zetten. Vanuit het stadsbestuur is een wethouder klimaat en duurzaamheid nodig die samenwerking voorop stelt en werk maakt van duurzaam voedsel en circulaire economie. Het beperken van de wereldwijde opwarming is een wereldprobleem, maar alle lokale oplossingen bij elkaar kunnen samen het verschil maken. Er is geen tijd te verliezen. De internationale stad van vrede en recht moet veel meer werk maken van CO2-reductie, zodat Den Haag in 2030 klimaatneutraal is.

- Meer focus op warmte-isolatie en energiebesparing.
- Onderzoek heeft aangetoond dat Den Haag genoeg hernieuwbare warmtebronnen in huis heeft voor laagtemperatuurverwarming en geothermie, en als kuststad (na Den Helder) jaarlijks de meeste zonuren in Nederland heeft. We zetten in op ontwikkeling van lokale duurzame warmtebronnen, productie van zonne-energie, en kleine windmolens op daken.
- Alles op alles zetten om de WarmtelinQ (warmteleiding van Rotterdam naar Den Haag) tegen te houden. een smeerpijp van de fossiele havenindustrie die multinationals alleen maar een excuus biedt om CO2 uit te blijven stoten en die door de hoge temperatuur contraproductief werkt om woningen energiezuiniger te maken. Bovendien willen we niet dat Moervijk en Transvaal hiervoor op de schop gaan, en tienduizenden huishoudens afhankelijk worden van warmtemonopolist Eneco.
- Woningcorporaties stimuleren en zo nodig dwingen om tot verduurzaming van de bestaande goedkope woningvoorraad over te gaan, en niet alleen te mikken op nieuwbouw.
- Prioriteit geven aan de ondersteuning van burgers met weinig financiële draagkracht. Daarnaast krijgt ook in het armoedebeleid het tegengaan van energiearmoede prioriteit.
- Collectieve voorzieningen (zoals zonnepanelen, buurtbatterijen) en coöperatieve samenwerkingen stimuleren en ondersteunen zodat burgers, ook huurders, de energievoorziening in eigen hand kunnen nemen. Zij kunnen ervoor kiezen om de transitie samen aan te pakken, per portiek, flat, straat, of wijk.
- VVE's stimuleren en ondersteunen bij verduurzaming van hun woningen.
- Bewonersinitiatieven met buurt- of straatgebonden laagtemperatuursystemen en andere hernieuwbare energiebronnen stimuleren. Den Haag is voorloper met de vele langlopende bewonersinitiatieven en de gemeente moet deze initiatieven veel beter ondersteunen.
- Werk maken van een gezonde voedselomgeving. Een integraal voedselbeleid biedt veel kansen voor gezondheid en milieu, maar ook voor de leefomgeving, werkgelegenheid, educatie en sociale cohesie. We zetten hierbij in op het vergroten van bewustwording, het aanbod van gezond voedsel en het bevorderen van stadslandbouw in versteende wijken (moestuintjes, verticaal tuinieren).
- De Haagse Voedselraad ondersteunen en raadplegen bij beleid en uitvoering. De Haagse Voedselraad verenigt organisaties binnen de Haagse voedselgemeenschap, en kan advies geven over het ondersteunen van voedselinitiatieven, het verbinden van de stad met de regio, en de productie van gezond en duurzaam voedsel. Ook kan de Voedselraad helpen met het vergroten van het aanbod van gezond en duurzaam voedsel en het aantal buurtmarkten.
- Informele voedselinitiatieven en -organisaties ondersteunen vanuit de gemeente. Toegang tot goed voedsel is niet voor iedereen vanzelfsprekend. Zo heeft armoede een grote invloed op voeding en gezondheid. Tijdens de coronacrisis is het aantal mensen dat gebruik maakt van voedselhulp sterk gestegen. Informele voedselinitiatieven en organisaties zoals de Voedselbank, STEK en het Rode Kruis die zich inzetten om voedselarmoede tegen te gaan, blijven we ondersteunen.
- Bij gemeentelijke evenementen wordt alleen regionaal geproduceerd, gezond, en diervriendelijk voedsel aangeboden.
- Non-commerciële deelplatforms stimuleren. De Haagse Stadspartij ziet veel kansen voor de deeleconomie. Op dit moment hebben we veel spullen die we relatief weinig gebruiken. Auto's staan het gros van de dag stil, een boormachine wordt nauwelijks gebruikt. Om de deeleconomie te stimuleren, gaat de gemeente non-commerciële deelplatforms stimuleren.
- Van hergebruik van materialen en grondstoffen het uitgangspunt maken. Openheid van processen is voor de circulaire economie een belangrijke voorwaarde. We willen experimenteren in o.a. de Binckhorst en ZKD met het lokaal toepassen van materialenpaspoorten en grondstoffenstromen. Daarmee wordt het mogelijk om materialen te traceren en vraag en aanbod bij elkaar te brengen.

KLIMAATADAPTATIE & GROEN

Zelfs als het lukt om de opwarming te beperken, zullen we de gevolgen van die beperkte opwarming merken – laat staan als die opwarming wél uit de hand loopt. Het aanpassen van onze ruimtelijke omgeving, gericht op het tegengaan van wateroverlast en stedelijke hitte-eilanden, is dus onontkoombaar. Wij willen een actief stedelijk programma voor klimaatadaptatie, met uitvoering op wijkniveau in samenwerking met de wijkbewoners. Daarbij krijgen de meest versteende wijken prioriteit. Groen moet niet alleen meer ruimte krijgen, maar zal ook vakkundiger onderhouden moeten worden. De onderhoudsbudgetten voor groen gaan weer omhoog, zodat de achterstanden worden ingelopen. Ook realiseren we minstens honderd nieuwe banen voor beheer en onderhoud van het groen. Bomen zijn, met hun ecosysteemdiensten (waterberging, verkoeling, biodiversiteit, schone lucht, CO2-opslag) en hun emotionele waarde, van zeer groot belang voor een stad. We investeren ook in gevarieerde beplanting die het bodemleven verbetert en vlinders en bijen aantrekt. Geveltuinen en boomspiegels krijgen meer ruimte zodat ook hier meer water kan worden opgevangen en de biodiversiteit wordt bevorderd. We stimuleren het beheer van het groen door wijkbewoners, met ondersteuning van de groenbeheerder van de gemeente.

- Bomen mogen alleen worden gekapt als dat aantoonbaar onvermijdelijk is. Dit mag geen lippendienst in een collegeprogramma zijn, maar moet daadwerkelijk worden nageleefd. Ook de terugplantplicht (voor elke gekapte boom komt er een terug) moet daadwerkelijk worden uitgevoerd. De HSP wil dat zowel het aantal bomen als het kroonvolume wordt gemonitord en publiek inzichtelijk wordt gemaakt.
- Om de waterbufferingscapaciteit op peil te houden, zijn de komende vier jaar minstens 20.000 extra straatbomen nodig. (Dat compenseert tevens de 20.000 gekapte bomen die nog niet herplant zijn.) Nieuwe bomen planten we met voorrang in de hittegebieden en in stadsdelen waar weinig bomen staan. De ruimte voor bomen ontstaat doordat - waar mogelijk - parkeerplaatsen worden opgeheven. Ook dienen de bomen meer ruimte voor de wortels en betere groeiplaatsomstandigheden te krijgen. Zo gaan ze decennia langer mee.
- De tarieven voor kapvergunningen worden verhoogd zodat deze kostendekkend worden.
- We ontsteden en vergroenen de openbare ruimte waar mogelijk, te beginnen in de versteende wijken en in goed overleg met bewoners. We stimuleren dat privé-tuinen ontsteend en vergroend worden.
- We maken bewonersinitiatieven voor vergroening van hun buurt mogelijk, ook als ze verder gaan dan geveltuintjes. Zij krijgen actieve medewerking van de groenbeheerder van het stadsdeel, tenzij het initiatief echt onhaalbaar is.
- Bij nieuwbouw wordt altijd een semi-intensief groendak met inheemse planten aangebracht, ter versterking van de biodiversiteit, bij renovatie indien mogelijk. Dit geldt ook voor bedrijfsbebouwing, publieke gebouwen, transformatorhuisjes,abri's, en dergelijke.
- Voor nieuwe ontwikkelingen worden de referentienormen voor groen in het centrumgebied verhoogd van 8m2 per woning naar 16m2. In gemengd stedelijk gebied worden ze verhoogd van 16m2 naar 24m2.
- De Stedelijke Groene Hoofdstructuur moet versterkt en uitgebreid worden door: (1) Het wegwerken van achterstallig onderhoud; (2) Door groene en ecologische gebieden met elkaar te verbinden, zoals bij de Teldersweg, tussen de Bosjes van Poot en het Westduinpark, de Lozerslaan, en de Escampweg; (3) Door het aantal rijstroken terug te brengen (bijv. bij de Laan van NOI ter hoogte van het Haagse Bos of de Hofzichtlaan).
- De afkoppeling van riolering en de aanschaf van regentonnen wordt gestimuleerd.
- De gemeente stimuleert dat woningcorporaties hun huurders ondersteunen en faciliteren bij het gebruik en beheer van gemeenschappelijk groen (bijv. via moestuintjes).
- Het Natura2000 gebied binnen het Haagse grondgebied wordt uitgebreid als ter compensatie van de oge stikstofdruk.
- Bebouwing op het strand staan we niet toe. Geen jaarrondexploitatie of strandhuisjes.

EEN STAD DIE WERKT

(Economie, Werk en Sociale zaken)

STIMULEREN ECHE ECONOMIE

Het economische beleid van de gemeente Den Haag moet op de schop. We richten ons op een duurzame, circulaire en reële economie. Dit betekent dat het stimuleren en aantrekken van fossiele bedrijven of bedrijven die alleen maar geld rondpompen stopt. Het economische beleid past zo bij ons streven naar een klimaatneutrale en rechtvaardige stad.

- Voor sectoren waarvan iedereen gebruik maakt (de fundamentele economie) kiezen we voor een sterke overheidsbemoeienis. Dit betekent het afschaffen van marktwerking in het OV (prijzen verlagen en/of onderzoek gratis OV) en de zorg.
- Bij het aantrekken van bedrijven, congressen en evenementen letten we op hun klimaatimpact en werkgeverschap. We bieden alleen ondersteuning als er sprake is van werkgelegenheid (waaronder ook stages e.d.) waarbij minimaal €14,- per uur betaald wordt en er baanzekerheid is.
- Bij alle ondersteuning vanuit de gemeente maken we afspraken over baanzekerheid en een minimumloon van €14,- per uur.
- Toeristische initiatieven stimuleren we alleen als er sprake is van duurzame ontwikkeling, baanzekerheid, en een minimumloon van €14,- per uur.
- We kopen lokaal in en investeren in het ontwikkelen van open source producten
- Hotelstop: de komende 4 jaar komen er geen nieuwe hotels of Short Stay woningen bij.
- We zetten in op het stimuleren van de wijkeconomie en sociaal ondernemerschap.
- We zorgen voor betaalbare bedrijfsruimtes, ook in de stationsdriehoek. Betaalbaarheid is namelijk essentieel voor startende ondernemers.
- Sekswork is werk en dient ook zo behandeld te worden door de overheid. We stimuleren initiatieven voor zelforganisatie en zorgen, indien gewenst, voor goede ondersteuning voor sekswerkers die willen uitstappen.
- We gaan met (organisaties van) transgender personen en mannelijke sekswerkers in gesprek om voor hen veilige en goedkope werkplekken te creëren.
- Daarnaast stoppen we met de mogelijke verplaatsing van het sekswork naar de sporendriehoek. We zetten in op de verbetering van de werkomstandigheden op de huidige locaties.
- Het aantal coffeeshops is nu ongelijk verdeeld over de stad, wat veel verkeersbewegingen en soms overlast met zich meebrengt. Wij willen de komende periode eindelijk stappen zetten om de coffeeshops beter over de stad te verspreiden. Daarnaast zijn wij vóór de legalisering van de kweek en handel in softdrugs.
- Nieuwe groepslocaties voor arbeidsmigranten gunnen we alleen op basis van sociale en maatschappelijke criteria. Daarbij stellen we ook eisen op het gebied van ontmoeting, cultuur en vrije tijd.
- Arbeidsmigranten kunnen in hun eigen taal bij de gemeente terecht voor ondersteuning en hulp.
- We blijven lobbyen bij het Rijk voor strengere regels op het gebied van uitzendwerk (invoering vergunningplicht uitzendbureaus), scheiding van bed en baan, en het belang van registratie in het BRP.

IEDEREEN MOET ETEN

Eten is bij uitstek een sociale bezigheid. Je leert elkaar kennen door samen te koken of te eten. We willen dat voedsel, in al zijn vormen en gradaties, een centrale plek krijgt in de Haagse economie. Dit doen we door voedsel-broedplaatsen op te richten: plekken waar men voedsel kan verkopen, koken, en gezamenlijk kan nuttigen. (Zie bijvoorbeeld het initiatief [Lekker Nassuh](#).) De gemeente werkt daarbij samen met de Haagse Voedselraad. We stimuleren de verkoop en consumptie van betaalbare biologische producten.

- Samen met de Haagse Voedselraad werkt de gemeente een strategie uit voor het bevorderen van eten als sociale bezigheid.
- De gemeente ondersteunt het oprichten van eet-broedplaatsen, waar men voedsel kan verkopen, koken en gezamenlijk kan nuttigen.
- De gemeente maakt beleid waardoor het makkelijker is om als ondernemer in te stappen in de voedsleconomie, bijvoorbeeld door foodtrucks toe te staan, en door het aanbod van kiosken en ambulante handel uit te breiden.

BESTAANSZEKERHEID EN KANSEN VOOR IEDEREEN

Menselijkheid moet voorop staan bij de begeleiding van mensen met een uitkering of met schulden. Boetes en mogelijke terugvordering bij kleine fouten draagt bij aan de bestaanszekerheid. Ook hebben we bij de toeslagenaffaire en enkele Haagse dossiers gezien hoe inhumain en meedogenloos bureaucratie kan zijn.

- Beleid dat erop gericht is mensen weer aan een baan te helpen, in plaats van het alleen maar bestraffen van het overtreden van regels.
- Afschaffing en geen handhaving van de kostendelersnorm.
- Meer kansen voor anders geschoolden door vakopleidingen aan te bieden.
- Individuele aanpak en betrokkenheid centraal zetten bij de medewerkers vanuit de gemeente.
- Geen gebruik van algoritmes bij opsporing van fraude.
- De aanpak van schulden pakken we grondig en menselijk aan. Huisuitzetting van mensen kan nooit een oplossing zijn. Om dit te voorkomen werkt de gemeente samen met woningcorporaties, zorgverzekeraars en nutsleveranciers.
- Experimenten waarbij de gemeente schulden overneemt worden gecontinueerd.
- Schuldhulpverleners dienen alle ruimte te krijgen om hun werk goed te kunnen doen. Het doel is om schulden en oplopende kosten te voorkomen.
- Het zelfredzaam zijn en eigen netwerk hebben verdwijnen als uitsluitingscriteria voor schuldhulpverlening.
- We zetten in op extra personeel voor de schuldhulpverlening.

ARMOEDEBELEID

Armoede verkleint je horizon. Wanneer mensen met grote (financiële) problemen kampen, schakelen ze over naar een overlevingsmodus. Problemen van vandaag komen vaak centraal te staan in plaats van oplossingen die pas morgen resultaat hebben. Daarnaast zorgt armoede voor chronische stress en andere gezondheidsproblemen. De vrije handelingsruimte en gelijkwaardigheid van mensen in armoede worden hierdoor ernstig beperkt.

- De gemeente biedt met haar armoedebelid onverminderd een helpende hand aan Hagenaars die dat nodig hebben.
- Kinderen die opgroeien in een gezin met een laag inkomen verdienen dezelfde kansen als kinderen wiens wieg in een rijkere huishouden heeft gestaan. Met de slimme ooievaarspas en instellingen zoals Stichting Leergeld, kunnen kinderen uit minimagezinnen zich ontplooiën door cultuurparticipatie en sport. Deze mogelijkheden tot cultuur- en sportparticipatie worden ook beschikbaar gesteld voor zorgjongeren, die door een gebrek aan financiële middelen uitgesloten zijn van dit soort activiteiten.
- Voor ouderen met een laag inkomen zet de gemeente in op het verlagen van de drempels tot naatschappelijke participatie en het voorkomen van sociaal isolement. Hiertoe zal onder andere het gratis openbaar vervoer in de daluren voor ouderen met een laag inkomen worden gecontinueerd en zal er voldoende aanbod zijn aan leuke gratis activiteiten voor deze doelgroep.
- Tijdens de coronacrisis zijn er meer groepen gekomen die het moeilijk hebben. De gemeente zorgt ervoor dat haar regelingen nog steeds passend zijn bij de hulpvragen.
- Er is in Den Haag veel energearmoede. Er komt een actieprogramma om mensen te helpen een normaal bestaan te kunnen leiden zonder zorgen over energiekosten.
- Ook is er in Den Haag vervoersarmoede. De gemeente ontwikkelt beleid om mensen die te maken hebben met vervoersarmoede direct te helpen en wijken met vervoersarmoede aan te sluiten op de rest van de stad.
- De zorgverzekering via de gemeente wordt uitgebreid. De anticonceptiepillen en andere voorbehoedsmiddelen nemen we hierin op.
- We verhogen het inkomen om toegelaten te worden tot de ooievaarsregelingen structureel naar 135%.

Een stad met karakter

Cultuur, Sport en Recreatie

KUNST & CULTUUR

Kunst en cultuur zijn belangrijke fundamenten voor een vitale samenleving. Zonder cultuur verliest een stad haar levendigheid en creativiteit. Een stad heeft cultuur nodig. Het is dus onverstandig dat de bezuinigingen op de kunst- en cultuursector vanwege de financiële crisis nooit meer zijn hersteld. Sterker nog, tijdens de coronacrisis is de kunst- en cultuursector wéér hard getroffen, waardoor vooral kunstenaars en makers in de problemen zijn gekomen. Het leeuwendeel van het budget voor het cultuurplan gaat naar grote instellingen, waar Den Haag als traditionele stad er veel van heeft, maar er is te weinig geld beschikbaar voor de noodzakelijke vernieuwing, versterking en verbreding van de culturele sector. Het cultuurbudget dient mee te groeien met de groei van de stad, en Fair Pay (eerlijke beloning) van kunstenaars vraagt om extra budget. Ook het budget voor bibliotheken, die als laagdrempelige toegangspoort voor cultuur, persoonlijke ontwikkeling en informatie een belangrijke maatschappelijke rol vervullen, schiet tekort.

- Het huidige cultuurbudget is volstrekt ontoereikend en moet verhoogd worden. In vergelijking met de vier grote steden besteedt Den Haag per inwoner het minste aan cultuur: € 103,- per inwoner tegenover € 115,- (Utrecht), € 143,- (Rotterdam) en € 152,- (Amsterdam). Om Den Haag op het niveau van de andere grote steden te brengen, moet er jaarlijks € 22 miljoen aan het cultuurbudget worden toegevoegd.
- Subsidies voor projecten en nieuwe initiatieven zijn schaars en niet voor makers toegankelijk. Een deel van het extra geld moet hiervoor worden ingezet. Ook moet de drempel verlaagd worden door tweejaarlijkse subsidies te verschaffen, en door een experimenteerregeling in te voeren voor talentontwikkeling en laagdrempelige steun aan projecten met een culturele invalshoek.
- Ook moet een deel van het extra geld worden ingezet om de budgetten voor amateurkunst en cultuureducatie te verhogen. Elk kind heeft recht op artistieke ontwikkeling.
- Het culturaanbod is onvoldoende representatief voor de diversiteit van culturen in de stad. Hier ligt een grote verantwoordelijkheid bij de huidige culturele instellingen voor de invulling van de 4 P's (Personeel, Publiek, Programmering en Partners). De gemeente moet hier strenger op toezien.
- We blijven de cultuurankers ondersteunen en stimuleren. De Binckhorst verdient als stadswijk in wording een eigen theater.
- Het broedplaatsen- en atelierbeleid, waar Den Haag altijd in uitblonk, stagneert. De komende jaren moeten er weer nieuwe broedplaatsen bijkomen. Zo kan de Helena aan het Helena van Doeverenplantsoen een permanente broedplaats worden, net als Helicopter in de Beatrisstraat. De Noodzetel wordt broedplaats voor muziek. Ook moet gemeentelijk vastgoed worden ingezet voor het broedplaatsenbeleid. Hiervoor is incidenteel extra geld nodig.
- Oprichten van meer experimenteer- en ontmoetingsplekken voor nachtcultuur zoals de PIP of het Magazijn: de zogenaamde "broedplaatsen van de nacht".
- Er is geen cultuur zonder subcultuur. De laatste vrijplaats van de stad, De Samenscholing in de Beatrisstraat, is een belangrijke ontmoetingsplek voor de subcultuur van Den Haag en moet behouden blijven.
- Bij de advisering over het laatste cultuurplan dreigden er grote gaten te vallen in de Haagse culturele infrastructuur. Om dit in de toekomst te voorkomen moet de onafhankelijke adviescommissie, die nu nog om de vier jaar wordt ingesteld voor de beoordeling van subsidieaanvragen, een structurele vorm krijgen.
- De Amerikaanse ambassade moet een permanente culturele invulling krijgen. De nadruk dient daarbij te liggen op hedendaagse moderne kunst.

- Amare moet een huis voor heel Den Haag worden. Hier hoort ook een Spuiplein bij waar skaters welkom zijn en waar ruimte is voor evenementen en diverse programmering. De exploitatie van Amare is nu financieel gedekt, maar wij vinden dat het Koninklijk Conservatorium in verhouding meer moet gaan bijdragen.
- In de plannen voor Den Haag Zuidwest moet cultuur een belangrijkere rol gaan spelen. Hier moet ook geld voor worden vrijgemaakt.
- Na de succesvolle heropening van wijkbibliotheken in de Schilderswijk en Bouwlust, moeten nu ook de wijkbibliotheken in Moerwijk, Mariahoeve en Spoorwijk worden heropend.
- Makers van kleur, die nu massaal de stad verlaten, moeten ondersteund worden zodat dit talent in onze stad blijft. Dit betekent dat zij zelfstandig én direct aanvragen kunnen indienen, i.p.v. via bijvoorbeeld 'cultuurschakels' of andere tussenlagen. Geld voor kunst moet vooral ten goede komen aan kunstenaars en makers.
- Het Popdistrict rond de Grote Markt, Prinsengracht en Paviljoensgracht wordt verder uitgebouwd.

ERFGOED & MONUMENTENZORG

Den Haag moet zuinig zijn op haar culturele erfgoed. Gemeente- en Rijksmonumenten en Gemeentelijk en Rijks Beschermd Stadsgezicht moeten behouden blijven en onderhouden worden. Waar mogelijk moeten nieuwe beschermingsvoorstellen worden gedaan. Dit lijken open deuren, maar de afgelopen vier jaar zijn er weinig gebouwen en gebieden voor bescherming aangewezen. Sterker nog, ondertussen is er wel veel gesloopt en is er zelfs voorgesteld om het beschermd stadsgezicht de Dreven te slopen.

- Geen sloop maar behoud van beschermd stadsgezicht de Dreven in Zuidwest.
- Geen sloop maar bescherming van belangrijke post-65-architectuur zoals het Koninklijk Conservatorium en het voormalige ministerie van Sociale Zaken.
- De monumentenlijst wordt herijkt en uitgebreid met tientallen karakteristieke panden die nu nog onbeschermd zijn uit de Post '65-periode, de scholenbouw en bijvoorbeeld het industrieel erfgoed in de Binckhorst, zoals de havenkranen en de Escherhal
- Mariahoeve en de Heester-, Bomen, Bloemen- en Vruchtenbuurt worden aangewezen tot beschermd stadsgezicht.
- Leegkomende kerken worden zoveel mogelijk gespaard van sloop en in samenspraak met wijkbewoners wordt gezocht naar herbestemming.
- Renovatie van verouderde schoolgebouwen wordt bevorderd.
- Het Gemeentearchief krijgt uitbreiding van capaciteit in de Noodzetel aan de Schedeldoekshaven.
- We koesteren de geschiedenis die in de bodem ligt opgeslagen, en daarom investeren we in archeologie.
- We vieren jaarlijks de Verjaardag van Den Haag op 6 september.

SPORT & RECREATIE

Sport en ontspanning is essentieel voor een gezond lichaam, een gezonde geest, en voor de sociale samenhang in de stad. Iedereen moet kunnen sporten en ontspannen. Tijdens de lockdown-periode is de behoefte toegenomen om in de buitenruimte te kunnen recreëren, bewegen en sporten. In een snelgroeiende stad als Den Haag is het daarom noodzakelijk dat de gemeente hiervoor extra ruimte en voorzieningen creëert.

- De breedtesport centraal stellen. Breedtesport is sport die door alle lagen van de bevolking beoefend kan worden op amateurbasis. Bij sportclubs worden inclusiviteit en diversiteit bevorderd.
- Met een sportpas of Ooievaarspas wordt gratis of goedkoop sporten en korting op een lidmaatschap bij een sportvereniging mogelijk gemaakt voor mensen met een laag inkomen.
- Internationale sportevenementen en commerciële topsport kan zichzelf bedruipen. Wel kan de gemeente talentvolle sporters stimuleren en ondersteunen.
- Op wijkniveau wordt sportbeoefening en lichaamsbeweging gestimuleerd. Dit is vooral gericht op mensen die niet aan sport doen, zoals jonge kinderen, senioren, en personen met een beperking of obesitas.
- Wij willen inactiviteit en overgewicht tegengaan en in de openbare ruimte werk maken van een bewegingsbevorderende stad. Voor ongeorganiseerde sportbeoefening en urban sports, zoals skaten, BMX, freerunning, bouldering, straatbasketbal en straatvoetbal, willen we meer ruimte bieden. De kwaliteit van speeltuinen en skateparken in de stad moet omhoog. Er moet ook meer gelegenheid zijn voor buitenfitness waar attributen voor nodig zijn.
- Bij een vitale en levendige stad horen ook evenementen, groot en klein. Het evenementenbeleid wordt beter over de stad gespreid, met als grotere evenementenlocaties het sportstrand en beachstadion, het ADO-stadion, het Malieveld, en het Zuiderpark (waar Parkpop thuishoort). Echter is dit voor een groeiende stad te weinig. In de Binckhorst Noord, bij de oude gasfabriek dichtbij het centrum, moet daarom ook een grotere evenementenlocatie worden gerealiseerd.
- Wij pleiten voor een verdere versoepeling en versnelling van de vergunningverlening voor evenementen en het toekennen van cultuursubsidies. De geluidsproblematiek bij de horecagebieden, zoals op de Grote Markt, wordt opgelost met versoepeling van de geluidsregels en geluidsisolatie. Dit gebeurt in goed overleg met alle belanghebbenden. De gemeente staat welwillend tegenover nieuwe initiatieven op het gebied van de dancecultuur in onder andere de Binckhorst.
- Het Haagse handhavingsbeleid met betrekking tot horeca is veel te streng. Met meer en beter overleg tussen horeca, gemeente en bewoners kunnen veel problemen opgelost worden, zodat er niet meer na een enkel incident al wordt ingegrepen met hoge boetes en sluitingen.
- Het aanpakken van overlast door alcohol en drugsmisbruik blijft nodig, evenals goede voorlichting hierover. Maar dit moet er niet toe leiden dat je geen biertje of blowtje meer op straat mag nuttigen.

De straat als huiskamer van de stad

Mobiliteit, leefbaarheid, dierenwelzijn, openbare ruimte

Den Haag is een dichtbevolkte en snelgroeiende stad. In de beperkte beschikbare ruimte zullen scherpe keuzes moeten worden gemaakt om de stad leefbaar te houden. Ook moet er genoeg capaciteit en geld worden vrijgemaakt om de basis op orde te krijgen en de stad schoon te houden. Juist in kwetsbare wijken, waar vaak ook sprake van overbewoning is, moet de gemeente extra inzetten op het op peil houden van de leefbaarheid en in overleg met bewoners prioriteiten stellen. Het belang van voldoende en goed onderhouden openbare ruimte is met de coronacrisis alleen maar groter geworden. Versteende gebieden moeten waar mogelijk vergroend worden, en bij verdichtingsplannen horen concrete plannen voor extra groen. Ook voor mobiliteit moeten scherpe keuzes worden gemaakt. Den Haag moet inzetten op meer, beter, en betaalbaarder OV, op meer ruimte voor langzaam verkeer, en op het terugdringen van de auto. De auto neemt te veel ruimte in beslag om in steden massaal gebruikt te worden, is vervuilend, vormt een risico voor de veiligheid, en maakt herrie. Parkeerbeleid is een belangrijk sturend instrument om steden leefbaarder, schoner en betaalbaarder te maken. De snelheid moet in een dichtbevolkte stad aan banden gelegd worden om de verkeersveiligheid te verbeteren. Dit is ook nodig om in heel Den Haag een betere luchtkwaliteit te krijgen die minimaal voldoet aan de WHO-normen.

OPENBAAR VERVOER

- Het opdrachtgeverschap (de Vervoersautoriteit) voor het openbaar vervoer moet worden ondergebracht bij een democratisch gekozen overheid zoals de Provincie. De Vervoersautoriteit is nu in handen van de Metropoolregio Rotterdam Den Haag (MRDH), een samenwerkingsverband van bestuurders waar direct gekozen volksvertegenwoordigers geen besluiten mogen nemen.
- Wij willen vervoersarmoede in Den Haag tegengaan door tarieven te verlagen en het OV voor bepaalde doelgroepen gratis te maken. De OV-tarieven zijn nu te hoog, en delen van de stad, zoals Zuidwest, zijn slecht bereikbaar met het OV.
- Wij staan pal voor het in stand houden van een fijnmazig stadstramnet met behoud van haltes en hogere frequenties voor de stadslijnen 6, 11, 12 en 16. De HTM heeft tijdens de coronacrisis veel verlies geleden door de forse daling van reizigersinkomsten. Om dit op te vangen is defrequentie van met name stadsontsluitende lijnen teruggeschoefd, en wil men nu ook (tijdelijk) haltes opheffen. Wij verzetten ons hiertegen.
- Van het gereserveerde Eneco-geld voor de Schaalsprong OV moet er veel meer worden ingezet om het OV in Zuidwest te verbeteren.
- Stadsbussen en trams moeten snel toegankelijk worden gemaakt voor rolstoelen.
- Tot slot willen we als stad invloed gaan uitoefenen op de prijzen voor deelmobiliteit (waaronder ook deelbakfietsen), zodat ook deze vorm van vervoer voor iedereen toegankelijk is.

LANGZAAM VERKEER (VOETGANGERS EN FIETSERS)

- Als een stad ingericht is op auto's (zoals nu het geval is voor Den Haag), trek je ook meer auto's aan. Dit moet anders: de stad moet worden ingericht op de voetganger en de fiets — wijk voor wijk, straat voor straat. De hoeveelheid asfalt en parkeerplaatsen moet worden teruggebracht voor veilige en vrijliggende voet- en fietspaden, meer groen, en voor meer speelruimte in de straten.
- Voor fietsers die door en in het centrum moeten fietsen, wordt in de Grote Marktstraat een duidelijk herkenbaar fietspad aangelegd, waarbij met zebrapaden de oversteekbaarheid wordt verzekerd. Op de Gedempte Burgwal en de Gedempte Gracht worden geparkeerde auto's van de straat en achter de Bijenkorf weggehaald zodat ook hier meer ruimte voor langzaam verkeer ontstaat.
- Er moet prioriteit worden gegeven aan de sterfietsroute Schilderswijk- Moerwijk-Zuidwest. Deze route is nu onveilig en ontmoedigt het gebruik van de fiets.
- Het fietsen wordt gestimuleerd door meer fietsstraten aan te leggen (waar de auto te gast is) door schoolstraten bij scholen en door een gunstige afstelling van verkeerslichten voor fietsers en voetgangers, met tijdsaanduiding hoe lang zij nog moeten wachten.

- In het centrum en in woonwijken worden meer stallingsplekken voor fietsen gerealiseerd.
- De plekken voor deelfietsen en deelscooters worden gereguleerd zodat deze niet overal blijven rondzwerven. Aanbieders betalen mee aan realisatie.
- Er wordt meer werk gemaakt van de realisatie van goede loop- en wandelroutes. Dit is goed voor recreatie en gezondheid.
- Het beleid om de stad toegankelijker te maken voor andersvaliden wordt doorgezet in samenwerking met ervaringsdeskundigen. De afgelopen periode zijn goede stappen gezet, maar we zijn er nog niet.

AUTOVERKEER

- Er komen geen 70 extra parkeerplaatsen ten koste van 158 bomen aan de Mient. Samen met de bewoners verenigd in 'Eerlijk Plan Mient' stelt de gemeente een nieuw herinrichtingsplan op, waarbij het handhaven van drie bomenrijen en het behoud van de monumentale lepen bij de Thorbeckelaan het uitgangspunt zijn.
- Een auto, en ook een parkeerplaats, is geen maatschappelijk maar een economisch goed. Betaald parkeren is daarom logisch, nodig, en volkomen redelijk om de schaarse grond en beperkte parkeerruimte te reguleren. Het beprijzen van parkeerruimte leidt bovendien tot soberder en selectiever gebruik van de auto, waardoor de stad ook weer schoner, veiliger en leefbaarder wordt.
- Gratis parkeerplaatsen worden afgeschaft. Wij zijn voor betaald parkeren in de hele stad. Hierdoor kunnen we stoppen met het gehannes met enquêtes en met het waterbedeffect van wijk naar wijk. Bovendien werkt het huidige parkeerbeleid ongelijkheid in de hand; waarom moet je in de Schilderswijk wel betalen, maar in de Vogelwijk niet?
- De parkeertarieven moeten omhoog. De parkeertarieven zijn in Den Haag veel goedkoper dan in andere grote steden, terwijl de grond in onze dichtbevolkte stad het schaars is. De aanleg van parkeerplaatsen drukt daarnaast op de algemene middelen van onze gemeentebegroting waaraan de vele niet-automobilisten meebetalen.
- Hogere tarieven op straat zijn ook nodig om het gebruik van parkeergarages te stimuleren. Want nu zijn er volle straten, maar lege parkeergarages (o.a. in Scheveningen, het Oude Centrum en de Schilderswijk). Om deze wanverhouding tegen te gaan, worden er ook afspraken gemaakt met de exploitanten van de parkeergarages om te voorkomen dat tarieven van garages mee omhoog gaan.
- Er komen meer restricties voor bedrijven om op straat te parkeren. We stimuleren het kiezen voor andere vervoersopties.
- Deelauto's en het gebruik van P+R plekken worden mede door prijsregulering gestimuleerd aan de rand van de stad en naast OV-knooppunten en toegangswegen. Extra P&R-voorzieningen mogen niet leiden tot een toename van het totale aantal parkeerplaatsen: wat erbij komt, gaat er in de stad af.
- Voor het toerisme op Scheveningen wordt volop ingezet op het weren van autoverkeer door het aan de rand van de stad en bij P+R plekken op te vangen, en door de Strandweg af te sluiten.
- We investeren niet meer in groei van het toerisme naar de kust om zo de toenemende overlast terug te dringen.
- Om de stad schoner en veiliger te maken, moeten ladingen van vrachtverkeer in distributiecentra aan de rand van de stad naar kleiner vervoer (busjes, boten en bakfietsen) overgeladen worden en wordt de milieuzone uitgebreid.
- 30 km/u moet in het centrum en in woonwijken de nieuwe norm worden om de verkeersveiligheid en luchtkwaliteit te verbeteren.
- Na Centrum-Noord is het nu de beurt aan de bewoners in Centrum-Zuid (Laak, Schilderswijk, Transvaal en het Oude Centrum) om in co-creatie met de gemeente plannen te maken om het doorgaande autoverkeer uit de wijken, in het bijzonder de Vaillantlaan, te weren.

OPENBARE RUIMTE EN DIERENWELZIJN

De openbare ruimte is de huiskamer van de stad. Tijdens de coronacrisis is dit meermaals bevestigd. De druk op de openbare ruimte is niet overal in de stad even hoog. De Haagse Stadspartij wil eerst de gebieden aanpakken waar de druk het hoogst is. Het ontwerpen van deze ruimte wordt duurzaam, kwalitatief hoogwaardig, en samen met bewoners ingezet, waarbij ook verder wordt geëxperimenteerd met tijdelijke inrichtingen als brug naar een definitieve inrichting.

- Er wordt meer geld en meer capaciteit vrijgemaakt om zwerfafval en bijplaatsingen tegen te gaan, en de prioriteiten worden in nauw overleg met bewoners en belanghebbenden bepaald.
- De gemeente zet de realisatie van ondergrondse restafvalcontainers (ORACS) voort met ook afvalstraatjes voor gescheiden afval (glas, papier, textiel, plastic), en evalueert regelmatig of er verbeteringen mogelijk zijn in de wijken waar al ORACS staan.
- De gemeente pakt de regie in de aanpak van overlast door ratten en ander ongedierte. Er komt één centraal nummer voor het melden van ongedierte in de stad. We stoppen met de verantwoordelijkheid afschuiven tussen woningcorporaties en gemeente.
- In het gemeentelijk onderhoud van het groen en de openbare ruimte zijn grote achterstanden ontstaan. Veel wijken verloederen en dienen met spoed aangepakt te worden. Daarom is het hard nodig om veel nieuwe banen bij zowel het Groenbedrijf als het Haags Werkbedrijf (dat nu opgaat in één Haagse Straatreinigingsorganisatie) te creëren om dit onderhoud aan te pakken en de wijken leefbaar te houden.
- De openbare ruimte en de pleinen worden waar mogelijk vergroend en ontsteend, waarbij we de meest versteende kwetsbare wijken als eerst aanpakken
- De openbare ruimte wordt meer uitnodigend ingericht voor ontmoeting, bijvoorbeeld met bankjes, picknicktafels, schaaktafels en speeltoestellen. Hierbij is speciale aandacht voor mensen met een beperking. Ook staan we straatmuziek en street art volop toe in de stad.
- Er zijn veel te weinig openbare toiletten voor vrouwen en mensen met een beperking. Ook bij speelvoorzieningen in het groen zijn openbare toiletten nodig.
- We stimuleren het realiseren van leefstraten, om samen met je burens de straat (tijdelijk) autoluw in te richten. Dit betekent dat mensen veel meer buiten kunnen vertoeven en kinderen veilig kunnen spelen.
- Initiatieven om fietsvlonders, woonerven, Parking Days, of Straatspeeldagen te realiseren juichen we toe. Samen met bewoners zorgen we voor experimenten voorafgaand aan herinrichting van de openbare ruimte.
- De gemeente heeft een zorgplicht als het gaat om het beschermen van alle dieren binnen haar grenzen. Dit betekent dat wordt gezorgd voor de opvang en het vervoer van gewonde en dode dieren door de dierenambulances, ook als het gaat om wilde dieren in de natuur. De dieren en vogelopvangcentra en dierenasiels worden ondersteund.
- De stad dient voldoende veilige hondenuitlaat en uitengebieden te hebben. Dat zijn er nu te weinig. De opbrengst van de hondenbelasting wordt besteed aan dierenwelzijn en andere voorzieningen voor dieren.
- In Natura2000 gebieden en andere beschermde gebieden worden honden aangelijnd.
- Dieren worden niet ingezet voor vermaak, zoals bij roofvogelshows en circussen.
- Bij overlast van dieren, zoals ratten, duiven, halsbandparkieten en meeuwen, wordt op een diervriendelijke manier opgetreden en zoveel mogelijk preventief gewerkt, met goede voorlichting en broodcontainers. Het voederen van dieren wordt sterk ontmoedigd.
- Het fokbeleid op stadsboerderijen wordt aan banden gelegd.

Een open en democratische stad

TRANSPARANTIE

Wil je als stadsbestuur dat de burgers je beslissingen vertrouwen, dan moet je daar ook open en aanspreekbaar over zijn. We willen daarom maximale transparantie. Ook staat de gemeente altijd open voor goede ideeën vanuit burgers. Door vroegtijdig bewonersinitiatieven of alternatieve plannen op te pakken wordt het resultaat beter en treedt er minder vertraging op.

- Bij het verzamelen van informatie is open data (de gegevens zijn dan voor iedereen in te zien) het uitgangspunt, tenzij dit echt niet kan.
- Procedures zijn helder, begrijpelijk en toegankelijk. Met de wettelijke termijnen voor burgers wordt coulant omgegaan. De gemeente houdt zich aan de wettelijke termijnen zodat burgers weten waar ze aan toe zijn.
- De verschillende organen van de gemeente, zoals de welstand, het Haagse Initiatieven Team, de ACOR, de bezwarencommissie en de straatnamencommissie, zullen openbaar toegankelijk zijn. Adviezen, openbare vergaderingen en uitspraken worden goed vindbaar gepubliceerd via de website.
- Er komt een website waarop in één opslag te zien is over welke vergunningen een bedrijf beschikt, zodat meteen duidelijk is aan welke voorwaarden dat bedrijf moet voldoen.
- Er komt een loket waar bewoners terecht kunnen met hun initiatieven voor hun eigen wijk.
- Er komt een burgerbegroting waarin burgers zelf budget kunnen bestemmen voor projecten in de stad die zij van belang vinden.
- De Haagse Stadspartij is tegen ondemocratische structuren zoals [de Metropoolregio](#) en [het Servicebureau Jeugdhulp Haaglanden](#) (voorheen H10). Deze extra bestuurslagen leggen geen democratische verantwoording af, en worden afgeschaft of beledigd bij de provincie.
- Democratie en de samenleving zijn gebaat bij sterke media. De gemeente investeert daarom in onafhankelijke (onderzoeks-)journalistiek.
- Het college beperkt het aantal communicatieadviseurs en woordvoerders tot maximaal 1 adviseur en 1 woordvoerder per wethouder.
- De gemeente bevordert transparantie van de partijfinanciering. Iedere schijn van belangenverstrengeling en corruptie moet worden voorkomen.

PARTICIPATIE ALS BASIS VAN DE STAD

De gemeente is niet de baas in de stad. Dat zijn de inwoners. Het is belangrijk om samen met de inwoners aan en in de stad te werken, op elk gebied. De gemeente toont in woord en daad oprechte interesse in hetgeen de bewoners naar voren brengen.

- We laten het huidige taalbeleid los. In een internationale stad als Den Haag zorgen we ervoor dat mensen ook in hun eigen taal geholpen kunnen worden.
- Bij beslissingen die direct ingrijpen op het leven van bewoners hebben zij mede-beslisrecht en direct recht op eventuele compensatieregelingen.
- De gemeente informeert bewoners tijdig, volledig en eerlijk, en laat dit niet over aan marktpartijen. Verder reageert de gemeente binnen duidelijk vastgestelde termijnen op vragen. Daarnaast informeert de gemeente de belanghebbenden bij verandering van procedure.
- De gemeente moet extra inspanningen leveren om alle belanghebbenden actief te betrekken, ook diegenen die bijvoorbeeld niet in staat zijn om op maandagavond om 19:30 in een zaaltje bij elkaar te komen.
- De gemeente is zich bewust van haar voorsprong in kennis en informatie. Zij faciliteert daarom het inhuren van externe expertise als bewonersgroepen daarom vragen.

VEILIGHEID

In 2019 zei de Haagse Stadspartij samen met NIDA en de Islam Democraten het vertrouwen in de Haagse politieleiding op. Dit naar aanleiding van de aanhoudende klachten over racisme en discriminatie door en binnen de politie-eenheid Haaglanden. Tot nu toe is er nog niet ingegrepen bij het korps. Voor de Haagse Stadspartij is het essentieel dat het korps haar fouten erkent, klokkenluiders serieus neemt, en overtredingen ook serieus bestraft.

De Haagse Stadspartij vindt handhaving een middel, en geen doel op zich. De focus van de gemeente moet liggen op preventie in plaats van handhaving. Wij zijn dan ook geen voorstander van de uitbreiding van de handhavingcapaciteit. We investeren liever in echte oplossingen

- De voor boa's/handhavers geldende integriteitsregels moeten zo worden aangepast dat boa's makkelijker ontslagen kunnen worden bij racisme en buitenproportioneel geweld.
- Er moet een aanvulling komen op de beroepscode voor boa's/politieagenten, met heldere regels over omgangsvormen en taalgebruik, die geldt voor het contact tussen boa's/politieagenten onderling en voor hun contact met burgers.
- Op het overtreden van de regels moeten eenduidige sancties staan, zoals berisping, schorsing en ontslag.
- Er dienen voor alle discriminatie-officieren, meldpunten en beleidsmedewerkers structureel trainingen en workshops aangeboden te worden op het gebied van antiracisme en antidiscriminatie door deskundigen uit de Zwarte gemeenschap, gemeenschappen van kleur en de LHBT+ gemeenschap.
- In buurten met Zwarte gemeenschappen en gemeenschappen van kleur, moeten wetshandhavers en boa's community-stage lopen (inburgeren) voordat zij er aan het werk gaan om de omgeving en cultuur van de betreffende wijk te leren kennen.
- Alle wetshandhavers die in direct contact staan met burgers moeten een vooroordeel-test doen, gegeven door experts en ervaringsdeskundigen uit de Zwarte gemeenschap, gemeenschappen van kleur, en de LHBT+ gemeenschap, waarbij ook aandacht is voor Queerfobie en misogynie (bijvoorbeeld in de vorm van slutshaming).

PATRIARCHAAL GEWELD, GEWELD, GENDER GERELATEERD GEWELD EN KINDERMISHANDELING

De gemeente heeft de verantwoordelijkheid haar inwoners te beschermen tegen geweld. Dit doet ze allereerst door de slachtoffers uit de situatie van geweld te halen. Dit doen we door de plegers van het geweld een (tijdelijk) huisverbod op te leggen. Vooral vrouwen en kinderen worden vaker de dupe van geweld, en hier moet in het beleid op worden ingespeeld.

- Femicide (moord op vrouwen) moet meer onder de aandacht worden gebracht en bestreden worden. Er komt een apart meldpunt voor vrouwen en LHBT+ personen, waar zij hulp kunnen krijgen bij het doen van aangifte. Tevens wordt er gezorgd voor begeleiding tijdens een eventueel proces en voor voldoende nazorg.
- Femicide is een uitvloeisel van het patriarchaat (een maatschappij waarin mannelijke normen en waarden centraal staan en anderen als minderwaardig worden gezien). In het onderwijs, welzijn, bewonersorganisaties en de hulpverlening moet de preventie én het bespreekbaar maken en bestrijden van genderongelijkheid structureel aan bod komen.
- Aangifte doen tegen geweld moet worden gestimuleerd en niet worden ontraden, zoals nu nog vaak het geval is. De politie gaat aan de slag om een eenduidig registratiesysteem te ontwikkelen. De politie gaat een publiciteitscampagne opzetten die oproept tot het doen van aangifte.
- Het veilig aangifte doen bij de politie voor ongedocumenteerden moet structureel geregeld worden.
- Anti-LHBT+ geweld en gendergerelateerd geweld moeten beter in kaart gebracht worden. De gemeente/politie roept dus niet alleen op tot aangiftes, maar ook tot meldingen bij "mildere" vormen van discriminatie en (seksuele) intimidatie. Hierdoor kan de politie patronen, broeiplekken, en daders sneller identificeren en beter in kaart brengen. Er komt ook een stadsbreed onderzoek naar deze vormen van geweld.
- Politie neemt deze meldingen met betrekking tot verbale (en/of) seksuele intimidatie serieus en gaat proactief te werk. Dus niet wachten tot een zedendelict of mishandeling al plaatsgevonden heeft, maar meldingen actief monitoren om eerder in te grijpen en oog te houden op potentiële daders en verdachte of zorgwekkende (thuis)situaties.
- De politie en andere overheidsinstanties moeten gendersensitief en cultuursensitief te werk gaan wanneer er sprake is van (huiselijk) geweld.
- Er moeten meer opvangplekken gerealiseerd worden voor slachtoffers van huiselijk geweld. Hiervoor moet er vanuit de gemeente meer financiële steun komen.
- Mensen die moeten vluchten voor geweld in huis moeten altijd en onmiddellijk worden opgevangen. Wachtlijsten zijn in deze situaties letterlijk levensbedreigend.
- Vrouwen met een afhankelijke verblijfsvergunning krijgen vaker te maken met huiselijk geweld. Voor deze groep vrouwen is de reguliere hulp niet afdoende. Deze vrouwen moeten ook bij de gemeente terecht kunnen. Daarvoor is het nodig dat de gemeente voor deze zeer kwetsbare groep aparte maatschappelijk werkers heeft, die goed ingevoerd zijn in de specifieke sociaaljuridische problematiek waarmee deze groep te maken krijgt en de oplossingen die er voorhanden zijn.
- Ongedocumenteerde slachtoffers van huiselijk geweld hebben net als ieder ander recht op bescherming en opvang. De gemeente moet voor deze groep aparte voorzieningen treffen, aangezien de reguliere hulpverlening voor deze groep vaak gesloten blijft.
- We stoppen met de term "huiselijk geweld." Deze term is verhullend en dekt de ernst van het probleem niet. In plaats daarvan benoemen we het geweld. Bijv.: Geweld tegen vrouwen, transgenders etc.

DEMONSTRATIEBELEID

Het huidige demonstratiebeleid in Den Haag is zeer restrictief en op verschillende gebieden zelfs in strijd met nationale en internationale regelgeving. Het is onze internationale status als "stad van vrede en recht" onwaardig om bepaalde gebieden bij voorbaat uit te sluiten als locaties voor statische en bewegende demonstraties (bijvoorbeeld een mars door de stad). Ook zien we dat er bij demonstraties soms selectief wordt opgetreden door de politie, gemeente, en het OM. De ene keer mag alles, en de andere keer mag niks.

- De-escalierend en faciliterend optreden door politie bij demonstraties is het uitgangspunt.
- Er moet ruimte zijn voor muziek.
- Er moet ruimte zijn voor spontane ludieke acties.
- Demonstraties worden weer mogelijk door kernwinkelgebieden.
- Het aanmelden van demonstraties en overleg vindt plaats bij de gemeente, en niet langer bij de politie.

Disclaimer:

Dit programma is in samenspraak met de stad tot stand gekomen. Mochten er toch grote omissies zijn, kunt u contact opnemen met programma@haagsestadspartij.nl